

Sygn. akt II CZ 37/17

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc (przewodniczący)
SSN Mirosław Bączyk (sprawozdawca)
SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z wniosku B. Ś.
przy uczestnictwie D. K. i M. K.
o rozgraniczenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 14 lipca 2017 r.,
zażalenia uczestników postępowania
na postanowienie Sądu Okręgowego w P.
z dnia 30 stycznia 2017 r., sygn. akt II Ca .../16,

**oddala zażalenie i pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach
postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym
postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy uchylił postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 6 czerwca 2016 r. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu. Sąd Okręgowy - po rozpoznaniu apelacji wnioskodawczynie B. Ś. - stwierdził, że w toczącym się z wniosku tej wnioskodawczynie postępowaniu o rozgraniczenie sąsiednich nieruchomości gruntowych (działek nr 169 i 170) Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. Wskazując na reguły postępowania o rozgraniczenie w fazie administracyjnej i sądowej, Sąd Okręgowy wskazał przede wszystkim na zasadnicze usterki w zakresie przebiegu postępowania przed Sądem Rejonowym dotyczące wytyczenia granicy pomiędzy działką wnioskodawczynie (nr 169) i uczestników postępowania D. i M. K.

W zażaleniu uczestników postępowania podniesiono naruszenie art. 386 § 4 k.p.c. Według skarżących, zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwalał na wydanie przez Sąd pierwszej instancji merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie, a stwierdzone przez Sąd Okręgowy rzekome braki w postępowaniu dowodowym i tak nie mogą przeważać o zasadności zgłoszonego wniosku o rozgraniczenie nieruchomości. Skarżący wnosili o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 386 § 4 k.p.c. Sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania tylko w razie nierozpoznania przez Sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania w całości.

Sąd Okręgowy stwierdził, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy i niezbędne jest przeprowadzenie postępowania dowodowego w całości. Następnie Sąd Okręgowy wskazał zasadnicze usterki postępowania dowodowego przed Sądem pierwszej instancji (s. 4-5 uzasadnienia zaskarżonego postanowienia). Z treści uzasadnienia postanowienia Sądu Rejonowego wynika, że Sąd Rejonowy na podstawie dopuszczonych dowodów starał się wytyczyć ostateczny przebieg granic między obiema działkami (nr 169, 170) zgodnie z kryteriami wynikającymi z art. 153 k.c. Posłużył się ustaleniami dokonanymi w tym zakresie w postępowaniu

administracyjnym (poprzedzającym obecne postępowania sądowe), a następnie ustalił okoliczności usytuowania istniejącego płotu drewnianego na działce nr 169 (wnioskodawczyni) i siatki ogrodzeniowej.

Sąd Okręgowy trafnie zauważył, że jedną z naczelnych zasad postępowania rozpoznawczego jest zasada bezpośredniości wyrażona w art. 235 k.c. Niewątpliwie doszło do naruszenia tej zasady w obecnym postępowaniu o rozgraniczenie. Sąd Rejonowy istotnie ograniczył się tylko do przeprowadzenia dowodu ze świadków oraz do skontrolowania i zaakceptowania rozgraniczenia przeprowadzonego przez organ administracyjny. W aktach administracyjnych obejmujących postępowanie o rozgraniczenie znajduje się m.in. szkic graficzny sporządzony przez geodetę wraz z jego opinią. W opinii tej wskazano, które kryteria wyznaczające przebieg granicy między działkami były przez geodetę brane pod uwagę. Trafnie Sąd Okręgowy wyjaśnił, że przeprowadzone w postępowaniu administracyjnym ustalenia (w tym - w oparciu o opinię biegłego) nie zwalniają sądu w toku postępowania rozpoznawczego od przeprowadzenia postępowania dowodowego w pełnym zakresie w celu ustalenia w pierwszej kolejności podstawowego kryterium rozgraniczenia, przewidzianego w art. 153 k.c. (stan prawny obu działek). Oznaczało to konieczność skorzystania w tym postępowaniu także z opinii biegłego geodety. Rezygnując z przeprowadzenia tego dowodu bezpośrednio w postępowaniu rozpoznawczym, Sąd Rejonowy w konsekwencji zaniechał możliwości ustalenia stanu prawnego jako zasadniczego kryterium rozgraniczenia sąsiednich działek (art. 153 k.c.) zgodnie ze stanowiskiem wnioskodawczyni i uczestników postępowania. W tej sytuacji prawidłowe okazało się stanowisko Sądu Okręgowego, że jednak nie doszło do rozpoznania istoty sprawy obejmującej rozstrzygnięcie o rozgraniczeniu nieruchomości w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy oddalił zażalenie jako nieuzasadnione (art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁵ k.p.c.).

kc

jw

